Prorok Božího přátelství

Původ materiálu
Marta Sedláčková
Pořadí v lekci
19

Téma

Elijáš touží přivést Izrael opět do vztahu k živému Bohu

Cíl

- Předškolní děti na příběhu Elijáše uvidí,

  že Bůh je živý, slyší ty, kdo k němu volají.
- Mladší školní děti uslyší příběh o Božím přátelství k lidem, a o Elijášovi, který pomáhá lidem toto přátelství obnovovat.
- Starší školní děti uvažují nad tím, co je to modla, falešný bůh a jak k tomu člověk sklouzne; přemýšlejí nad tím, jak ukázat ostatním důležitost vztahu k Bohu.

Pro učitele

Biblický text: 1Kr 18,1–46

Výkladové poznámky

- **Achab, Jezábel, Elijáš**: Postavy jsou popsány v předchozí úloze, vracejte se k tomu.
- **Obadjáš**: Jméno znamená „služebník Hospodinův“. Správce Achabova domu, který ovšem stále ještě slouží Bohu, má k němu nejvyšší úctu, respekt („bál se Hospodina“). Staral se o Hospodinovy proroky, ukryl je a opatřoval potravou. Je v nelehké pozici. (Jeho postoj mi připomíná např. Dietricha Bonhoeffera, který pracoval oficiálně pro německou vojenskou rozvědku, ale zároveň vykonával tajně odboj proti Hitlerovi.)
- Achabovo jednání dobře ilustruje to, jak vypadá **baalismus v praxi**: Achab vyvražďuje ty, kdo mají jiný názor (na popud Jezábel vraždí proroky), rozhoduje nad životem a smrtí druhých lidí (viz Obadjášovy obavy), za všechny problémy viní ostatní, nedokáže si přiznat chybu (svádí sucho na Elijáše), jeho největší starostí je prosperita vojska (hledá píci pro koně, válečná zvířata). Jde mu jen o něj samotného a rozmach království, klidně

na úkor slabých. Zastává se baalových vyznavačů, protože mu toto náboženství vyhovuje jako životní styl. Když ovšem o něco jde, vsadí životy baalových proroků, nikoliv svůj vlastní (na rozdíl od Elijáše).

- Stále ještě je **sucho**, jeho důsledky dopadají na Samaří. Bůh suchem zasahuje baalovské náboženství na nejcitlivějším místě, Baal, dárce plodnosti (polí, zvířat, žen) se ukazuje jako bezmocný. Jde o život — o to, kdo život dává a garantuje. Zápas na hoře je potvrzením toho, co je z hlediska Hospodinova vyznavače jasné — jediným pánem nad životem a smrtí je Hospodin. Událost na hoře Karmel je takové razítko, demonstrativní ukázání skutečnosti.
- Proč je třeba si vyvolit jen jednu víru, **proč nemůže víra v Baale a víra v Hospodina koexistovat** na jednom místě (každému, co jeho jest)? Z každé víry plyne jiný životní styl, ten baalovský rozkládal životní styl Izraele, ať už šlo o pevný manželský svazek, výchovu dětí, soucit se slabými. Tak je to od počátku života Izraele v zaslíbené zemi — musí si vybrat (ad Jozue). Tam, kde se pohrdá životem, je to s vírou v Hospodina neslučitelné.
- **Pro koho se děje karmelský „happening“?** Pro Izrael, který „poskakuje na obě strany“. Elijáš staví Izraelcům jejich selhání před oči. Celá událost je soud nad Božím lidem. Přihlížející Izraelci mají na vlastní oči vidět, kdo je Baal — naprosto slepá ulička. Jen Hospodin je Bohem. Bůh, který žije se svými lidmi ve vztahu, stará se o ně, přijímá jejich prosby. Hospodin dává život v celé šířce. Izrael (tzn. my dnes jako církev) si musí uvědomit, že takové příběhy se vyprávějí o nás, o našich selháních a k našemu poučení.
- Baalovi kněží využívají všechny praktiky jejich náboženství (poskakování, zraňování — magické rity), aby **přiměli Baale nějak reagovat**, aby je nemohl přehlédnout. Jedná se o manipulaci božskými silami, aby dodávaly život podle našich přání. Elijáš se jejich představě o božstvu vysmívá, používá ironii.
- Cílem karmelského Elijášova zápasu je **obnova Izraele**, proto opravuje (dosl.uzdravil) pobořený Hospodinův oltář, staví ho znovu z dvanácti kamenů podle počtu kmenů Jákoba (přestože žijí v dvou královstvích). Prostor kolem oltáře snad můžeme vidět jako symbol pro svrchovanost Boží, případně rozměr nádvoří stanu setkávání, vodu třeba jako oběť poslední vody (vydanost Bohu na život a na smrt) nebo symbol očisty lidu (3×4 džbány — opět dvanáct). Modlitbu začíná Elijáš výčtem praotců. Nejde totiž o to dokázat, kdo je větší božský borec, ale ukázat Izraeli, s kým má smysl počítat v životě a přivést Izrael opět do vztahu k němu. Co znamená oběť pro vztah Božího lidu s Izraelem si můžete přečíst ve výkladových poznámkách úlohy „Samuel slyší“. Jediným způsobem oslovení Boha je zde Elijášova vroucí modlitba — jaký kontrast s vynucováním baalových proroků. Do zkoušky nevstupuje Elijáš svévolně, modlí se, aby Izraelci poznali, že jedná podle Hospodinova slova (v 36). Elijáš Bohu nic nepřikazuje, jen touží po obnově vztahu Izraele k Hospodinu. Sám na něj spoléhá, ať se stane cokoliv.

- **Bůh přijímá Elijášovu oběť**: Na oltáři vzplane oheň, oheň z nebe, od Boha. Bůh tu zjevuje svou slávu. Lid to vidí a znovu se vrací k Bohu a vyznává: „Jen Hospodin je Bůh!“
- **Vybití baalových proroků** je na první pohled kruté, byli však nástrojem zhouby Izraele. Elijáš jedná podle zákona (Dt 13,2–6): prorok, který svádí k jiným bohům, má být z Izraele odstraněn. Ve vyprávění to má podobnou funkci, jako když se rozmontují zbraně a odvezou se do šrotu. Je to úlevné vítězství utlačované menšiny nad dosavadními tyrany.
- **Déšť** přichází na Hospodinovo slovo, protože to slíbil, jako náhlý příval. Achab se účastní hodu poté, co byla Elijášova oběť Bohem přijata a pak jede do Jizreelu. O Achabově pokání nebo lítosti v příběhu vůbec neslyšíme.

Úskalí

- **Nespojujme baalismus zkratkovitě s ostatními náboženstvími dneška.** Problém v příbězích má Izrael, jehož je Achab reprezentantem — texty jsou především kritikou dovnitř („do církve“), nejde v první řadě o kritiku jiného náboženství (my dobří, oni špatní). Příběh se vypráví v Izraeli (a v církvi) a pro něj — totiž, že nelze směšovat víru v Hospodina s tím, co jí odporuje.
- **Zapálení oběti**: Je zbytečné zkoušet vysvětlovat, jak asi oheň zahořel, o tom příběh nevypráví. Oheň je odpověď na Elijášovu modlitbu: „ať se dnes pozná, že jsi Bůh v Izraeli“ — Elijáš netrvá na ohni, zapalovači a podobných věcech, ale dává možnost a prostor Bohu, aby sám jednal, ukázal svůj vztah ke svému lidu. Ve vyprávění je proto nutno zvýraznit Elijášovu modlitbu a Boží vztah k jeho lidu.

Pro děti

Předškoláci

Příběh jsme pro předškoláky zkrátili tak, aby byl jednodušší a přehlednější — jde nám o to, aby bylo jasné, že jediný Bůh, který slyší (tzn. žije ve vztahu se svými lidmi), je Hospodin. Jako vyslyšení Elijášových proseb uvádíme rovnou déšť, nikoliv ohnivé přijetí oběti, které je sice efektní, ale mohlo by dětem zastřít hlavní poselství.

Můžete s dětmi zopakovat krátce minulý příběh — Bůh se stará o svého proroka Elijáše. Elijáš měl stále co jíst, byl v bezpečí před zlým a zuřivým králem Achabem. Můžete na úvod použít také domalovánku (návod pod vyprávěním), kde je nakreslen mrak, ale bez deště. Ptejte se dětí: Co to je? Nechybí tomu něco? Co k mraku patří? A pršelo v Elijášově zemi? Ne, bylo tam sucho, veliké sucho, déšť všem moc chyběl.

Ale nyní má Bůh pro Elijáše nový úkol: „Elijáši, vrať se domů, do hlavního města! Jdi, a vyřiď králi Achabovi, že jsem se rozhodl dát zemi opět déšť!“ *(Můžete se dětí zeptat, jestli má Elijáš jít a proč.)*

Elijáš se chystal na cestu. Bál se, protože král Achab se nezměnil. Stále zuřil, když mu někdo odporoval. Ale Elijáš k němu jít musí, protože má pro Achaba zprávu, že přijde déšť. Tak jde.

A představte si, co se stalo! Na prašné cestě, daleko od hlavního města potkal krále Achaba. Už je takové sucho, nikde ani kapička vody, prameny vyschly, že se vydal hledat vodu i samotný král. Král bez služebníků, bez kočáru, bez koní, jde hledat vodu. To je mu ale opravdu zle!

Elijáš vidí krále. Král vidí Elijáše. Co se teď stane, co si řeknou?

(Můžete dětem dát prostor, aby samy řekly, co kdo říká; podle jejich fantazie reagujte.)

Představte si, přestože králi Achabovi bylo opravdu zle z hladu a žízně, vůbec mu nebylo líto, že byl zlý na lidi a zapomněl na Pána Boha, místo něj se klaněl nějaké modle, bůžkovi, který sliboval déšť! Modla to je falešný bůžek — někdo si třeba myslí, že bůh jsou peníze a bohatství, nebo nějaká slavná osoba, která může všechno zařídit, nebo si někdo myslí, že je bohem on sám a všechno smí. Ale to není pravda, skutečný Bůh je vždycky víc, než si dokážeme představit, větší, než si dokážeme domyslet, vždycky ještě trochu jiný, než si o něm myslíme.

Král Achab se vůbec nezměnil, ani trochu se nepolepšil. Víte, co teď na Elijáše křičel, když se potkali?

„Za všechno můžeš ty, kvůli tobě, Elijáši, není voda! Kvůli tobě není žádný déšť! Kvůli tobě je hlad! Ten tvůj Pán Bůh je pěkně hnusnej! Moje zelenina na zahradě uschla, moji milovaní koně nemají co jíst, a já nemůžu vést válku! A za to všechno můžeš ty!“

Takhle a všelijak jinak sváděl na Elijáše všechno, co se stalo.

Elijáš mu na to odpověděl: „Ne. Sucho a hlad je kvůli tobě. Zapomínáš na to, co je důležité — mít rád lidi a mít rád Pána Boha. O lidi se starat a Bohu děkovat za to, co dostáváš, a prosit ho o to, co potřebuješ. Bůh slyší toho, kdo ho volá!“

To se Achabovi nezdálo: „Já se nikoho o nic prosit nebudu! A děkovat někomu, to už vůbec ne! A starat se o lidi?! Sám mám přece málo, nemůžu se dělit! Bůh je na nic.“

Elijáš králi navrhl: „Víš co, zavolej ty svoje proroky, co se klaní té modle, falešnému bůžkovi Baalovi. Ať se oni modlí, já se také budu modlit, a uvidíme, který Bůh je opravdový, který opravdu slyší!“

Achabovi se to líbilo. Svolali tedy všechny proroky Baale a ti se začali modlit podle svého způsobu. Od samého rána podivně poskakovali. Ale nic se nestalo. Tak poskakovali a tančili, aby si jich jejich Baal všiml. Ale nic se nedělo. Začali poskakovat, tančit a křičet. Ale nic se nestalo. Tak poskakovali, tančili, křičeli a ještě se řezali nožem do rukou. „Teď už si nás musí konečně Baal všimnout!“

Tak to dělali od rána až do odpoledne. Ale nestalo se nic. Pak už nemohli, byli k smrti vysílení a zklamaní. Nic se nestalo. Z nebe nespadla ani kapka.

„Teď je teda čas na tobě, Elijáši, to jsem zvědav, co uděláš ty!“ smál se Elijášovi Achab.

Co udělal Elijáš? *(Můžete dát dětem prostor pro jejich představy.)* Taky poskakoval, tančil, křičel a řezal se nožem? Ne. Elijáš poklekl, sepjal ruce a modlil se: „Hospodine, ty jsi Bůh našich předků — Abrahama a Sáry, Izáka a Rebeky, Jákoba, Ley i Ráchel. Ty jsi Bůh, který slyší toho, kdo k tobě volá a nenecháš ho v nouzi! Vzpomeň si na nás, a lidé si na tebe taky vzpomenou! Dej, ať tě mají zase rádi! Ukaž všem, že jsi živý Bůh!“

A když se tak modlil, zatáhla se obloha, přišly mraky. A začalo pršet. Napřed krápalo, pak pršelo, pak lilo, nakonec to byla pořádná průtrž mračen.

Lidé volali: „Hurá! Prší! Teď se ukázalo, kdo je pravý Bůh! Komu na nás skutečně záleží! Jen Bůh nás skutečně slyší! Jen Hospodin je Bůh.“ Přišel déšť, sucho skončilo, opět poroste obilí i zelenina.

Král Achab jel na voze pryč, ale taky pěkně zmokl. Byl rád, že prší? A nebo byl spíš naštvaný, že neměl pravdu? Král Achab se moc nezměnil. Ale něco se Elijášovi přece povedlo: Mnoho lidí si uvědomilo, že Bůh slyší toho, kdo k němu volá.

Vytvořte si jednoduché domalovánky: Nakreslete na papír obrys mraku a okopírujte podle počtu dětí. Děti mohou kreslit déšť a podle své fantazie všechnu veselící se přírodu i lidi. Můžete doplnit nápisem „Jen Hospodin je Bůh.“

Mladší školní děti

Co se dělá s věcmi, které se rozbijí nebo pokazí? Vyhodí se (dnes se často věci ani nedají opravit, což je škoda), nebo se opraví. Co se dělá se vztahy (např. s přátelstvím), které se pokazí nebo rozbijí?

(Nechte děti odpovídat.)

Dají se také opravit? Může tomu někdo pomoci? *(Poslední otázka naráží na to, že Elijáš pomáhá Izraeli obnovit jeho vztah k Bohu.)*

Co se dá dělat tehdy, když se rozbilo přátelství mezi Bohem a jeho lidem, o tom bude dnešní příběh.

Bůh uzavřel se svým lidem smlouvu, přátelství. Jenže celý národ v čele se svým králem Achabem se na to přátelství vykašlal. Možná si říkali, že jim to přátelství s Bohem moc nevyhovuje. Protože když se s někým přátelíte, tak od něj lásku a dobré věci přijímáte, ale taky musíte lásku a přátelství dávat. A to se Achabovi nelíbilo. Chtěl jen brát. A mít víc. A ještě víc.

A na to byl nejvhodnější bůžek Baal. Ten po svých vyznavačích nic nechtěl. Ale dával úrodu a úspěch. Přátelství mezi živým Bohem a Izraelci se pokazilo, už se k němu neobraceli, nedoufali v něj, neprosili ho, ani mu neděkovali. Ani velké sucho v celé zemi nikoho nezarazilo, aby se ptal, jestli to není právě pro to zrazené přátelství s Bohem. Jeden z mála, kdo to věděl, byl prorok Elijáš. A velmi stál o to, aby se toto přátelství mezi Bohem a lidmi obnovilo.

Bůh Elijáše jednoho dne poslal, aby králi Achabovi oznámil, že Bůh opět pošle zemi déšť. Elijáš přišel k hlavnímu městu a chtěl mluvit s králem.

Všichni se ale děsili: „Král tě přeci chtěl zabít. Teď říkáš, že s ním chceš mluvit, ale co když zmizíš, než mu to vyřídíme, a on nás všechny zabije.“

Děs z krále popadl opravdu všechny. Dokonce i Obadjáše popadl strach, králova služebníka, který se jinak choval velmi statečně, protože tajně schoval sto Božích proroků, aby je král nezabil. Takový děs mezi lidmi byl, že i Boží přátelé se krále báli.

Elijáš však řekl: „Nikam nezmizím, potřebuji nutně s králem mluvit, nesu mu důležitou zprávu.“

Králův služebník Obadjáš králi vše vyřídil a ten vyšel před palác Elijášovi naproti.

Ale než stačil Elijáš cokoliv říct, rozkřičel se na něj Achab: „Tady máme Elijáše, toho, kdo ničí celý národ suchem a přivodil mu zkázu!“

Ale Elijáš se nelekl: „Achabe, já nejsem příčina zkázy Izraele. To ty jsi úplně zapomněl na přátelství s živým Bohem, klaníš se nějakým modlám, věříš jen ve svůj úspěch a bohatství. A vedeš k tomu celý národ, ty jsi ta příčina té bídy všude kolem! Ale teď přiveď celý Izrael na horu Karmel. A ať tam jsou opravdu všichni. I všichni, kteří se vydávají za proroky těch falešných bohů.“

Achab si v duchu říkal, že to klidně udělá, protože Elijáš, ať řekne cokoliv, stejně nezpůsobí déšť. Elijáš si spíš trhne ostudu. A nebo ho naštvaný dav umlátí, a on, Achab, bude mít pokoj.

Když se všichni Izraelci i Baalovi proroci shromáždili na horu Karmel, prorok Elijáš k nim promluvil: „Jak dlouho ještě chcete poskakovat na obě strany, jako byste se nemohli

rozhodnout? Chvíli se modlíte k Baalovi, chvíli k Hospodinu. Tak se konečně rozhodněte, kdo je opravdový živý Bůh, s kým chcete žít v přátelství! Míchat dohromady se to prostě nedá!“

Lidé kroutili hlavami, jako by nevěděli, co mají dělat. Mlčeli a vůbec nic neříkali. Nemohli se rozhodnout.

„Tak dobře,“ řekl Elijáš, „je tu s námi čtyři sta padesát Baalových proroků. Vezmeme dva býky, oni si můžou vybrat první, ať nasekají dřevo, na něj položí maso z býka. A pak ať se modlí všichni k Baalovi. Uvidíme, jestli Baal odpoví, jestli oheň oběti vzplane! Já taky připravím oběť a budu se modlit k Hospodinu. Ukáže se, kdo je ten pravý a živý Bůh, který nás má rád!“

Baalovi proroci si vybrali býka k oběti, připravili dřevo, a modlili se k Baalovi: „Zapal oheň! Zapal oheň!“ Taky poskakovali a křičeli.

Když už to trvalo od ráno do oběda, Elijáš se jim začal vysmívat: „Cože, on vás neslyší? Tak to musíte ještě hlasitěji! Co když odcestoval, nebo si dal po obědě šlofíka? A nebo že by si odskočil na záchod?! To je teda mocný bůh!“

Baalovi proroci křičeli ještě hlasitěji a zraňovali se nožem, až z nich krev tekla: „Teď si nás přece Baal musí všimnout! Když i krev teče…!“ Ale vůbec nic se nestalo. Vůbec nic. Nikdo se neozval.

Pak byla řada na Elijášovi. Elijáš začal chystat místo k oběti. Na hoře totiž stával oltář, kde se Izrael modlil k Bohu a obětoval mu. Jenže teď byl oltář rozbitý. Stejně jako přátelství mezi Izraelem a Bohem. A Elijáš měl jednu velkou touhu — chtěl přátelství mezi lidmi a Bohem obnovit. Aby to lidem ukázal — někdy se to musí ukázat opravdu názorně, začal nejdřív opravovat oltář. Přinesl všech dvanáct kamenů, které byly rozházeny po okolí.

Víte proč dvanáct? Přece aby jich bylo jako kmenů Izraele, jako Jákobových synů. Celý národ, všichni, mají být znovu Božími přáteli.

Na oltář naskládal dřevo, na něj maso ze zbylého býčka. A začal polévat oltář vodou.

Lidé si klepali na čelo: „Takhle chce zapálit oheň?! Voda spíš hasí!“

A jiní říkali: „Taková škoda, vylít poslední vodu, vždyť je takové sucho!“

Dvě děti, které stály vepředu a viděly vodu, která stála všude kolem oltáře, si šeptaly: „Podívej, vypadá to jako moře! Nebo jako velký umyvadlo.“

Děda, který stál za nimi, tiše odpovídal: „Někdy potřebujeme umýt svoje srdce a duši a připomenout, že jsme prošli mořem, pryč z otroctví. Možná to tak opravdu je. Moře nebo umyvadlo.“

Pak se Elijáš modlil: „Hospodine, ty jsi Bůh Abrahamův, Izákův a Jákobův. Ty s námi chceš žít v přátelství stejně jako s našimi otci a matkami. Dej, ať se dnes pozná, že ty jsi živý Bůh! Obrať srdce všech k sobě, ať jsme zase tví přátelé!“

Bůh Elijáše slyšel. A aby ukázal, že on své přátelství nikdy nezrušil ani nepřerušil, že mu na lidech skutečně záleží, dřevo i oběť zapálil. Lidé byli překvapení. Lekli se a padli na tvář.

Tohle je přesvědčilo, volali: „Jen Hospodin je živý Bůh! Jen Hospodin je živý Bůh!“

Teď už se uměli rozhodnout. Snad už nebudou poskakovat na obě strany.

Elijáš vydal rozkaz: „S baalovými proroky, kteří vás sváděli k falešným modlám, naložte podle zákona!“

Zákon takovým svůdcům ukládal trest smrti. Pak Elijáš vystoupil na vrchol hory a tam se zavřenýma očima čekal, až přijde déšť. A opravdu, Bůh svůj slib splnil. Od moře přišly mraky, brzy se zatáhlo a spustil se silný déšť. Elijáše to naplnilo velkou radostí nad Božím přátelstvím. Měl radost i nad tím, že přivedl lidi zpět k Bohu.

A král Achab? Obrátí se i král Achab? Uslyšíme příště.

Hra

Po místnosti poschováváme dvanáct kamenů (nebo krabiček či papírků ve tvaru kamenů), děti je musí hledat a vystavět do podoby oltáře. Z paměti lovíme jména Jákobových synů a na kameny píšeme, případně hledáme jména v Gn 29–30). Můžeme přidat další kameny se svými jmény. Nebo vytvoříme koláž, pokud jsou kameny papírové; doděláme barevný nadpis „Jen Hospodin je Bůh“, déšť apod.

Hra se dá taky použít jako úvod vyprávění — na stole si necháme dva tři kameny se jmény, ptáme se, co to je, jaká jsou to jména, kolik by jich tedy mělo být, vyšleme děti hledat další.

Pomůcky: Kameny na hru, papíry, pastelky, další výtvarné potřeby.

Starší školní děti

Pamatuje si někdo, jaké je první přikázání? *Já jsem Hospodin, tvůj Bůh; já jsem tě vyvedl z egyptské země, z domu otroctví. Nebudeš mít jiného boha mimo mne.* (V kralickém překladu: Já jsem Hospodin Bůh tvůj, kterýž jsem tě vyvedl ze země Egyptské, z domu služby. Nebudeš míti bohů jiných přede mnou.) *První přikázání napište na papír.*

Jak se to stane, že člověk má najednou jiného boha? Něco se dostane na Boží místo, před Boha. Tak vzniká falešný bůh, modla.

Nabídněte dětem kartičky, na kterých je napsáno například: Já! Já! Já!; Hlavně abychom měli dost peněz; Rodina; Násilí; Pomáhat a chránit; Sloužit druhým; Vlastní firma; Jídlo; Náš národ; Starost o přírodu; Oblečení; Dobrá práce; Škola; Facebook, internet; Mít se dobře; Úspěch; atd. *Ptejte se, co se může stát modlou, nechte děti kartičky roztřídit (co ano, co ne). Můžete s kartičkami pracovat vizuálně — stavte je nad a pod napsané první přikázání.*

Pojmy nejsou jednoznačné (na to mohou přijít i děti v rozhovoru) — v podstatě každý, který se dostane před Boha, stává se modlou, překrývá Boha (a to i třeba služba druhým!). Ale také skoro všechny, pokud jsou podřízeny Bohu, mohou být dobré, sloužit nám — a ne my jim. *Můžete vymyslet situace, kdy se výše popsané stává modlou a kdy slouží.*

Co se to stalo s Izraelem, že přestal sloužit Bohu a začal sloužit Baalovi? Baal byl bůh prosperity — úspěchu, úrody, nadbytku. Kdo by se nechtěl mít dobře, jíst a pít do sytosti, mít dobrý plat, vlastní firmu, koupit si, co chci a potřebuju?! Často je za tím tvrdá práce a dřina!

Ale hned je tu také pokušení — vyšplhat se po zádech někoho slabšího, odkopnout nevýkonného kamaráda, aby mě nezdržoval, s nikým se nerozdělit, na nikoho nebrat ohled — a vidíte, tady už nám ty docela dobré věci překrývají Boha a jeho přikázání, stávají se modlou — a tenkrát takového boha (který je ovšem falešný), nazvali Baal. Pán, pán úspěchu. Vybrali si boha, který jim vyhovoval, král Achab to podporoval.

Může taková situace nastat i dneska? Znáte nějaký příklad? Kdo nebo co je pro lidi bohem? A je možné, že se to stane i v církvi, ve sboru?

Bylo by skvělé, kdyby se to nikdy nestalo, ale prorok Elijáš ví, že i lidé, kteří věří v Boha, poskakují někdy na obě strany — jednou věří v Boha, podruhé v úspěch, v sebe, v peníze, rodinu, hvězdy… (podle odpovědí). Máme v srdci nebo v hlavě snad továrnu na modly.

Co v té situaci udělal Elijáš? — Přečtěte společně 1Kr 18,30–37. Elijáš znovu staví oltář. To bylo místo, kde se obětovalo Bohu, na ohni se pálilo maso z bezvadných zvířat. Oběti byly jistý druh modlitby. Lidé tak děkovali Bohu za jeho přízeň, dávali mu to nejlepší ze sebe, ze svého majetku. Oltář na hoře byl rozvalený, rozbitý jako přátelství mezi Izraelem a Bohem. Elijáš ukazuje lidem, že je třeba vztah k Bohu napravit.

Co by měl udělat dnes ten, kdo by chtěl ukázat lidem, že zapomněli na Boha, ale že Bůh o jejich přátelství stojí? Co byste udělali ve svém běžném životě, abyste ukázali, že vztah k Bohu je důležitý?

Všimněte si (1Kr 18,36–37), že Elijáš nenařizuje Bohu, co má dělat — nechává mu prostor. Upozorněte děti, že lidé mohou uvěřit na základě svědectví (nebo zázraku), ale není to automatismus — lidé volali „Jen Hospodin je Bůh.“, ale král Achab se nijak nezměnil.

Pomůcky: papíry, tužky.

Přesah

Příběh lze využít k poukázání na to, jak je třeba číst Bibli — především „ostřím k sobě“, nikoliv používat jako „kladivo“ na ty druhé.

Liturgie

Biblický text k zapamatování

Bože, tvá cesta je svatá. Který bůh je velký jako Bůh náš? (Ž 77,14)

Rituál

Každou postavu může provázet jedna píseň, kterou můžete zpívat nebo její část skandovat. U Elijáše navrhujeme *Čest dej* (Svítá 37) nebo *To já, ó Pane můj, půjdu, když mě posíláš* (Svítá 331).

Stopy: Elijášovy příběhy může spojovat také velký plakát se stopami, viz Přesah z minulé úlohy.

Okénko do bohoslužeb

Můžete se ptát shromáždění, jak zní židovské vyznání víry (je kratší než naše). Říká se mu Šemá Jisrael a zní takto: *Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin jediný. Budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou.* (Dt 6,4–5) Ne vždycky toto přikázání Izrael dodržoval (a ani my nejsme bez viny). Dnes děti uslyší, co všechno udělal prorok Elijáš, aby toto přikázání svým bratřím a sestrám připomněl.

Lze také (po dohodě s učiteli NŠ!) využít motivaci z vyprávění („Co se dělá s věcmi, které se rozbily…“) nebo variantu s kameny (pod vyprávěním pro mladší), případně mrak bez deště (viz předškoláci).

Modlitba

Bože dej, ať vždy žijeme ve tvém přátelství! Amen.

Odkaz na pracovní list
18 Elijášův zápas na Karmelu
18 Elijášův zápas na Karmelu - st
Kam dále

Susa, Filip: Elijášův zápas na Karmelu (starší přípravka z cyklu Pozvání na ces...

Hora Karmel (audiovýklad k minulé hodině; www.topolka.estranky.cz)

Odkaz na píseň

Vzdejte Pánu slávu, čest, neb on dobrotivý jest

Čest dej (SV37)

To já, ó Pane můj, stojím tady v modlitbách

Cílová skupina

Mladší školní

Předškolní

Starší školní

Katechetické cykly

Dál přece nejdeme sami II (Od Samuele k Šalomounovi + Od Elijáše k mesiášovi)

Biblický odkaz (kat)

1 Královská 18,1–46